

विश्वासदिप तिगेलाको जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्व

राजमती राई

नेपाल मानविकी क्याम्पस, सामाजिक शास्त्र सङ्काय अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह
दोस्रो वर्षको दसौं पत्र प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

२०७०

नेपाली विभाग

नेपाल मानविकी क्याम्पस

प्रदर्शनी मार्ग, काठमाडौं

शोध निर्देशकको सिफारिस पत्र

नेपाल मानविकी क्याम्पस, सामाजिक शास्त्र सङ्काय अन्तर्गत नेपाली विभाग एम.ए. दोस्रो वर्षकी विद्यार्थी श्री राजमती राईले विश्वासदिप तिगेलाको जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्व शीर्षकको प्रस्तुत शोधपत्र मेरो निर्देशनमा तयार पार्नु भएको हो । परिश्रमपूर्वक तयार पारिएको यस शोधकार्यबाट म सन्तुष्ट छु र यसको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

मिति: २०७०/१२/

.....

भानु घिमिरे

नेपाल मानविकी क्याम्पस
प्रदर्शनी मार्ग, काठमाडौं

विषय सूची

	पृष्ठ
अध्ययन एक : शोध परिचय	१- ५
१.१ शोध परिचय	१
१.२ समस्या कथन	१
१.३ उद्देश्यहरू	२
१.४ पूर्वकार्य समीक्षा	२
१.५ शोध कार्यको औचित्य	४
१.६ शोध सीमा	४
१.७ शोध विधि	५
१.८ शोधको रूपरेखा	५
अध्ययन दुई : विश्वासदीप तिगोलाको जीवनी	६ - २०
२.१ बाल्य काल	६
२.३ स्वभाव	७
२.३ शिक्षा	७
२.४ युगल जीवन	८
२.५ सन्तानहरू	८
२.६ जागिरे जीवन	९
२.७ साहित्यमा प्रवेश र प्रेरणा	९
२.८ सिर्जना प्रारम्भ	१०
२.९ लेखनको क्षेत्र	१०
२.१० प्रकाशित कृतिहरू	१०
२.१०.१ साहित्यिक कृतिहरू	११
२.१०.२ साहित्य इतरका कृतिहरू	११
२.११ सम्पादन	११
२.१२ भ्रमण	११

२.१३	प्रकाशकको रूपमा	१२
२.१४	वृत्तचित्र निर्माण	१३
२.१५	शान्ति सेना तथा युद्धमा संलग्नता	१३
२.१६	संस्थागत संलग्नता	१४
२.१७	सम्मान, पुरस्कार र पदक	१४
२.१८	आर्थिक अवस्था	१५
२.१९	दुःख सुखका क्षणहरू	१६
२.२०	शोध नायकका केही अवधारणा र त्यसमाथिको टिप्पणी	१७
अध्ययन तिन : विश्वासदीप तिगेलाको व्यक्तित्व		२१ - २४
३.	विश्वासदीप तिगेलाको व्यक्तित्वका विभिन्न पाटाहरू	३१
३.१	शारीरिक व्यक्तित्व	२१
३.२	आन्तरिक व्यक्तित्व	२१
३.३	सैनिक व्यक्तित्व	२२
३.४	साहित्यकार व्यक्तित्व	२२
	३.४.१ कवि व्यक्तित्व	२२
	३.४.२ निबन्धकार व्यक्तित्व	२२
	३.४.३ गीतकार व्यक्तित्व	२२
३.५	लेखक व्यक्तित्व	२३
३.६	सम्पादक व्यक्तित्व	२३
३.७	प्रकाशक व्यक्तित्व	२३
३.८	संस्थापक व्यक्तित्व	२३
३.९	संस्थागत व्यक्तित्व	२४
३.१०	वृत्तचित्र निर्माता व्यक्तित्व	२४
३.११	सम्मानित व्यक्तित्व	२४
अध्ययन चार : विश्वासदीप तिगेलाको लेखन यात्रा		२५-२८
४.१	परिचय	२५
	४.१.१ प्रथम चरण	२५

४.१.२ दोश्रो चरण	२६
४.१.३ तेश्रो चरण	२७
४.२ निष्कर्ष	२८
अध्याय - पाँच : विश्वासदीप तिगेलाको कृतित्व	२९-४२
५.१ कृतिको विश्लेषण	२९
५.१.१ “परदेशीको कोसेली कविताहरू” कविता सङ्ग्रहको विश्लेषण	२९
५.१.१.१ परिचय	२९
५.१.२.२ मूलभाव	३०
५.१.१.३ भाषा शैली	३२
५.१.१.४ निष्कर्ष	३२
५.१.२ “गृहयुद्धको पीडा” नियात्रा सङ्ग्रह को विश्लेषण	३२
५.१.२.१ परिचय	३२
५.१.२.२ विषयवस्तु	३३
५.१.२.३ भाषा शैली	३६
५.१.२.४ निष्कर्ष	३७
५.१.३ “देश बोक्नुको पीडा” नियात्रा सङ्ग्रहको विश्लेषण	३८
५.१.३.१ परिचय	३८
५.१.३.२ विषयवस्तु	३८
५.१.३.३ भाषा शैली	४१
५.१.३.४ निष्कर्ष	४१
५.४ अन्य पुस्तकहरूको परिचय	४१
५.४.१ जनमुक्ति अभियान	४१
५.४.२ संक्षिप्त बोर्नियो परिचय	४२
५.४.३ निष्पक्ष संविधान : समृद्ध राष्ट्र	४२
अध्याय छ : साहित्यको इतिहासमा विश्वासदीप तिगेला र उनको योगदान	४३-५०
६.१ विश्वासदीप तिगेलाको मूल प्रवृत्ति	४३
६.१.१ देश प्रेम	४३

६.१.२	स्वदेशको चिन्ता प्रवासको पीडा	४३
६.१.३	संस्मरणमा भुकाव	४४
६.१.४	लेखनमा सूक्ष्म विश्लेषण	४४
६.१.५	संस्कृति र प्रकृति प्रति प्रेम	४४
६.१.६	मानवता	४४
६.१.७	भ्रष्टाचारप्रति विरोध	४५
६.२	नेपाली साहित्यको इतिहासमा विश्वासदीप तिगेला	४५
६.२.१	कविताको इतिहासमा विश्वासदीप तिगेला	४५
६.२.२	निबन्धको इतिहासमा विश्वासदीप तिगेला	४६
६.२.३	ब्रिटिस गोर्खा सैनिक साहित्यको इतिहासमा विश्वासदीप तिगेला	४७
६.३	विश्वासदीप तिगेलाको योगदान	४८
६.३.१	साहित्यिक योगदान	४८
६.३.२	वाङ्मयमा योगदान	४९
६.३.३	पत्र पत्रिकामा योगदान	४९
६.३.४	कृति प्रकाशनमा योगदान	४९
६.३.५	संस्थागत योगदान	४९
६.३.६	सामाजिक योगदान	५०
६.४	निष्कर्ष	५०
अध्ययन सात : उपसंहार र निष्कर्ष		५१-५४
७.१	उपसंहार	५१
७.२	निष्कर्ष	५४
सन्दर्भ सामग्री		५५-५६
परिशिष्ट		